

LA RESPONSABILITAT CIVIL I PENAL A LES COLLES

LA RESPONSABILITAT PENAL

CONCEPTE

Son delictes o faltes les accions i omissions doloses, intencionades, o imprudents penades per la llei, Codi Penal, Llei Orgànica 10/1995, encara que les imprudents només es castigaran quan estigui expressament disposat.

PERSONES RESPONSABLES

Son responsables criminalment dels delictes o faltes les persones físiques autors directes o indirectes, els inductors i els cooperadors necessaris.

Les persones jurídiques seran també penalment responsables dels delictes comesos en el seu nom o pel seu compte en l'exercici d'activitats socials, tan pels seus representants legals com per membres de l'entitat sotmesos a la seva autoritat per no haver-se exercit sobre ells el degut control. Aquesta responsabilitat serà exigible encara que la concreta persona física responsable no hagi estat individualitzada.

Els representats legals d'una persona jurídica respondran personalment quan es declari la responsabilitat penal de l'entitat que representen.

RESPONSABILITAT CIVIL DERIVADA DE LA PENAL

Tota persona, tan física com jurídica, responsable d'un delicte o falta ho es també civilment, i està obligat a reparar els danys i perjudicis causats. Aquesta responsabilitat inclou la restitució, la reparació del dany i la indemnització de perjudicis materials i morals, que comprèn no només els causats directament al perjudicat, sinó també els ocasionats a familiars o tercers.

Les asseguradores son responsables civils directes fins el límit de la indemnització pactada, sense perjudici del dret de repetició contra qui correspongui.

DELICTE DE LESIONS

Causar a un altre una lesió que perjudiqui la seva integritat corporal o la seva salut física o mental, sempre que la lesió requereixi objectivament per la seva salut, a més a més d'una primera assistència facultativa, tractament mèdic o quirúrgic. La simple vigilància o seguiment del curs de la lesió no es considerarà tractament mèdic.

Causar quatre vegades en un any una falta de lesions.

Les penes del delict de lesions son greus, de presó.

És una circumstància agreujant el fet que la víctima sigui menor de 12 anys.

Son circumstàncies atenuants:

1.- Que el fet sigui considerat de menor gravetat atesos el mitjà empleat o el resultat produït.

2.- Si el delict de lesions, sempre que comporti tractament mèdic o quirúrgic, la pèrdua o la inutilitat d'un òrgan o membre corporal o d'un sentit, o una deformitat o una malaltia somàtica o física, es comet per imprudència greu. La imprudència greu o temerària és la infracció de normes de cura o precaució elementals que observaria una persona poc diligent.

3.- Si el lesionat havia prestat el seu consentiment vàlidament, lliure, espontània i expressa a participar en el fet que li ha causat la lesió. No serà vàlid el consentiment atorgat per un menor d'edat.

FALTA DE LESIONS

Causar dolosament, intencionadament, una lesió no definida com a delict, o colpejar o maltractar a un altre sense causar-li lesió.

Causar una lesió per imprudència greu, quan el fet sigui considerat de menor gravetat atesos el mitjà empleat o el resultat produït.

Causar per imprudència lleu la mort o una lesió constitutiva de delict. La imprudència lleu suposa la infracció de normes de cura o precaució no elementals que observaria una persona diligent.

En els casos d'imprudències, les infraccions només seran perseguibles mitjançant denúncia de la persona perjudicada o del seu representant legal, o si son menors d'edat també pot denúncia el ministeri Fiscal. En aquests casos, el perdó de l'ofès o del seu representant legal extingeix la responsabilitat penal.

Les penes de la falta de lesions son principalment multes i no comporten presó.

CONCLUSIONS

En l'àmbit de l'activitat casteller normal, excloent per tant agressions intencionades, a les lesions patides per un casteller pot resultar possible la consideració de caràcter penal. Ara be, això només es pot donar en els casos en que concorri algun tipus d'imprudència, que en cas de ser greu i amb conseqüències també greus, suposaria la consideració de delict, i en els altres casos només de falta i per tant només serien perseguibles mitjançant denúncia.

LA RESPONSABILITAT CIVIL

CONCEPTE

El que causa dany a un altre, intervenint culpa o negligència està obligat a reparar el dany causat. La culpa o la negligència consisteix en l'omissió de la diligència que exigeixi la naturalesa de l'activitat y es correspongui a les circumstàncies de les persones, del temps i del lloc.

S'exclou de responsabilitat el cas fortuït, que son els successos que no s'han pogut preveure o, que, previstos, fossin inevitables.

PERSONES RESPONSABLES

L'obligació d'indemnitzar el dany causat es exigible, no només pels actes propis, sinó també pels d'aquelles persones de les que s'ha de respondre.

ACCIÓ DE REPETICIÓ

El que paga el dany causat pels deus dependents pot repetir d'aquests el que hagués satisfet.

RESPONSABILITAT FRONT A TERCERS

En el cas d'una colla castellera, al ser una entitat amb personalitat jurídica pròpia, que pot ser per ella mateixa subjecte de drets i obligacions, qualsevol dany que causi un casteller membre de la colla en l'àmbit de l'activitat castellera oficial de la colla, serà responsabilitat de la colla, sense perjudici de que aquesta pot repetir en contra del casteller autor directe del dany.

RESPONSABILITAT FRONT ALS CASTELLERS

Els propis castellers de la colla també poden tenir la consideració de tercers en relació a qualsevol dany que pateixin del que en sigui responsable la colla per fets diferents de l'activitat castellera considerada en sentit estricte, es a dir, per fets que no tinguin res a veure amb les construccions, ja sigui a l'assaig o en actuacions.

Pel que fa als danys o a les lesions que pugui patir el casteller, ja sigui habitual o ocasional, en l'exercici de l'activitat castellera considerada en sentit estricte, cal tenir en compte una característica essencial, que el casteller hi participa de manera voluntària i organitzada i, en el cas dels menors d'edat, amb l'autorització dels seus representats legals.

No tenim coneixement de precedents de lesions patides en l'exercici de l'activitat castellera que hagin donat lloc a qualsevol tipus de responsabilitat, ni penal ni civil, motiu pel qual, per buscar la doctrina jurisprudencial que seria aplicable ens hem de remetre analògicament per similitud a la doctrina establerta per les reclamacions de responsabilitat civil per lesions patides en la pràctica d'activitats esportives, tan professionals com amateurs o de simple lleure.

Aquesta doctrina jurisprudencial sobre la pràctica esportiva, traslladada a l'àmbit de l'activitat castellera, estableix que el casteller assumeix el risc des de la idea de que es participa d'ell i es coneix i, qui hi participa, es conscient de que no existeix en el desenvolupament d'una bona pràctica castellera cap altre risc que el que es deriva de l'activitat en concret, perquè confia en l'actuació dels altres participants. Tot casteller sap inicialment que la pràctica de l'activitat castellera, com la de qualsevol esport, entranya la possibilitat de patir danys i lesions, i com a tal els accepta sempre que la conducta dels altres participants respecti els límits establerts, ja que de no ser així, podrien fins i tot entrar en l'àmbit de les conductes delictives doloses, intencionades, o culposes, imprudents. D'aquesta manera, la imputació de responsabilitat ha de fer-se en funció i benefici d'una pràctica castellera, comunament acceptada, prenent com a mesura de diligència exigible la d'un bon casteller, que no es fonamenta necessàriament en un judici de qualitat, sinó en un ferm compromís amb les regles de la bona praxi castellera, i en el respecte amb els que amb ell participen en el castell, sobre la base de que no es fan castells per fer mal, encara que aquest es pugui produir, sinó per participar i assolir els reptes, en el seu cas. És doncs, una mesura de diligència que ha d'exigir-se amb el necessari rigor quan no es respectin les regles de la bona praxi castellera, o el que és igual, quan la possibilitat de patir un dany no resulta de les condicions usuals en que l'activitat es desenvolupa, sinó a partir d'una anormal intensificació del risc, consegüent a la desatenció de les normes de prudència i seguretat, que s'han d'observar en tot cas, precisament perquè es coneix que una conducta transgressora incrementa el risc i la possibilitat de dany. Ara be, dins el respecte a les regles d'una bona praxi en la construcció dels castells, sempre serà admissible que els actes dels castellers, encara que dirigits a assolir les construccions, no sempre produeixin el resultat perseguit.

CONCLUSIONS

Des d'aquest punt de vista, els acords i les recomanacions de seguretat, ja siguin de la CCCC com derivades d'aquestes mateixes jornades de prevenció de lesions en el món casteller, esdevenen d'obligatori compliment, atès que en el seu conjunt formen el que hem d'entendre com a regles de la bona praxi castellera, la inobservança de les quals, de resultar lesiva, comporta responsabilitat civil en tot cas, i àdhuc penal. Contràriament, l'escrupolosa aplicació i compliment d'aquestes regles de la bona praxi castellera, encara que malauradament s'esdevingui un dany, exclou tota responsabilitat, perquè la possibilitat de lesió és inherent a la pròpia activitat castellera, i és assumida voluntàriament i conscient pel casteller.

LA RESPONSABILITAT SOCIAL

CONCEPTE

Els membres de l'òrgan de govern de la colla responen dels danys que causin per incompliment de la llei o dels estatuts o per actes o omissions negligents en l'exercici de llurs funcions.

Llevat millor opinió

Eusebi Campdepadrós i Pucurull
Col.legiat núm. 999 ICAT
CAMPDEPADROS GESTORIA SL
SOCIETAT PROFESSIONAL 5 ICAT